

Wiadomości krajowe.

— Ze Lwowa. —

Dalszy ciąg Umowy między N. Cesarzem Austriackim a Jego Świątobliwością Papieżem Rzymskim względem wzajemnego wydawania zbiegów wojskowych.

Artykuł XI. Oprócz wydatków na utrzymanie zbiega, Artykułem VIII. oznaczonych, i nagrody (taglii) żadne inne pod jakimkolwiek pozorem, wynagrodzenie wymagane być nie może.

Art. XII. Wydanie dezertera wtedy tylko wstrzymane być może, jeżeli przypadek dezercyi jest wątpliwym, albo niedostatecznie wyjaśnionym, albo gdy prawa poddaństwa dezertera lub prawo wymierzenia kary kryminalnej, dla której według artykułów umowy napiszemy Monarcha dezertera zatrzymać może, nie są dostatecznie udowodnione; starać się jednak będzie, aby wątpliwość ta jak najprędziej usunięta została.

Art. XIII. Jeżeli dezertier po swojej dezercyi w kraju, do którego uszedł, zbrodnią popełnił, albo téż uczestnikiem stał się; te powody to nie powinno przeszkadzać, aby Mocarstwo, do którego należy, wydanym został; albowiem toż Mocarstwo za otrzymaniem wiadomości o zbrodni, dezertera podług praw osądnąć, ukarać, i wyrok zapadły w tym miejscu, gdzie zbrodnię popełniono, komunikować ma. Wyjęci od tego są zbrodniarze Stanu i obrażonego Majestatu, których ukaranie za każdą razą do Monarchy kraju należy.

Art. XIV. Obostronnym granicznym Władzom wojskowym i cywilnym, wydane być mają rozkazy, aby osobom w zaciągu do służby wojskowej obywatelom, które od tegoż przez ucieczkę do kraju, jednego z obudwóch układających się Mocarstw uchylić się starają, gdy za takowych poznane zostaną, i swoich dokumentów w należytem porządku mieć nie będą, przeyście przez granicę dozwolone nie było. Gdyby jednak pomimo tych prawidel wspomniane osoby niepoznane, wspanęły się do kraju, tedy onym za najpierwszą, potrzebami oznaczeniami opatrzoną reklamacyją, ma być pozwole-

nie pobytu w kraju odjęte i oraz zalecono będzie, aby z kraju wyniesły się, a to: Austriacy poddani z Państw Jego Świątobliwości w przeciagu jednego miesiąca, Papieżcy zaś poddani z Państw Jego C. K. Apostolskiej Mości w przeciagu czasu przyzwoitego do odległości, który jednak nad 6 miesięcy rozciągać się nie może. Obiawia się oraz, że osoby takie, jeżeli nie tylko do zaciągu wojskowego należą, ale już formalnie zawerbowane zostały i zwykłą przysięgę na służbę wykonały, w tym przypadku za rzeczywistych dezertierów uważane, i wydanym względem nich przepisom podlegać będą. Każdę, jak wyżej powiedziano, w zaciągu do służby wojskowej objęty osobie, któraby jeszcze przed ogłoszeniem niniejszemy umowy w kraju jednego z obudwóch układających się Mocarstw schronienia szukała i tamże pobyt swój miała, za najpierwszą potrzebnymi oznaczeniami opatrzoną reklamacyją ze strony Mocarstwa tego, do którego taż osoba należy, ma być oweże odjęte Azyllum i termin wyznaczony, w Państwach Papieżkich jednego miesiąca, a w Państwach Austriackich termin odległości odpowiadający, jednakże najwięcej 6 miesięcy, w którym wspomniana osoba kraj ten do którego zbiegła opuścić ma, i w tymże terminie osobie iakrę, jeżeli u Rząd, do którego należy, zgłosi się, kara darowana być powinna, na którąby za uchycenie się od służby wojskowej zasłużyła była. Rozumie się stoli, iż gdzie idzie o osoby, które są poddanymi tego Mocarstwa, do którego Państw schroniły się, albo które przed ogłoszeniem niniejszemy konwencyi u tego Mocarstwa, do którego krajów schroniły się, służbę wojskową przyeły, że do takich osób, przepisy Art. V. i VII. zastosowane być powinny. Władze obudwóch układających się Mocarstw nie będą wydawać innych paszportów, żadney z tych osób o których w tym artykule wspomniono, iak tylko na prosty powrót do Państw tego Mocarstwa, do którego należą, i unikając kraju trzeciego iakiego Mocarstwa.

Art. XV. Zaden z obostronnie wydanych zbiegów na karę śmierci skazany być nie powinien, wyjąwszy, gdyby był obwinionym o-

ją inną zbrodnię, na którą prawa tę karę stanowią, albo gdyby dezercyja zasłała podczas wojny między Jego C. K. Apostolską Mością i drugim iakiem Mocarstwem, w którym razie wydani dezercerowie iedynie Najyasniejszego Pana łasce poleceni byđź mogą.

(*Dalszy ciąg nastąpi.*)

U w i a d o m i e n i e

C. K. Rządowi Krajowemu.

Okulista krajowy Potakowski przybędzie na dnia 20. Czerwca r. b. do Przemyśla, a dnia 22. Czerwca otworzy tamże Instytut dla chorych na oczy; przeto wzywają się Dominia i Zwierzchności miejscowe Cyrkulu Przemyśkiego, iako też ościennych Cyrkulów Samborskiego, Sanockiego i Żółkiewskiego, aby swoich ubogich chorych na oczy, do tego bezpłatniego instytutu, zaczawszy od 22. Czerwca najdalej do 15. Lipca r. b. odsétali.

— Z Wiednia. —

D. 12. Maia r. b. spalono tu znowu dzie sięć millionów ZR. publicznie na stoku przed bramą »Stubenthor« z owych papierowych pieniędzy, które uprzywilejowany Bank Narodowy Austriacki wykupił.

Kurs Wiedeński z dnia 24go Maia: Obligacyie długi Stanu 5 procentowe w M. K. 82 3/8 — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M. K. — — — — — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. 100 1/2. — Certyfikaty na pożyczkę z r. 1821 za 100 M. K. — — — — — Kurs na Augsburg za 100 Kur 99 7/8 Br. 99 1/2 Uso. Moneta konwencyjna za 100, 249 7/8. — Akcyie bankowe, iedna po 915 ZR. M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpania.

Wiadomości z Perpignan z d. 3. Maia donoszą: »Na granicy panuje największy spokój. Czynności handlowe zaczynają znowu powracać do dawnego stanu. W krainie jest handel zupełnie zabezpieczony, a dla ochrony morskiej wyprawy, krążą statki Królewskiej marynarki po brzegach Katalońskich. Mówią, że Rosten został Wielkorządzą Barcelony, że odkrył spiski przeciw konstytucyjnemu systematowi w Tarragonie i inż wiele osób uwięził. — Konstytucyoniści bez wyroku i niesłusznie skazali na śmierć nie tylko nieszczęśliwego Biskupa Viehu, ale także i Biskupa Lerdy.«

W Madrycie odebrano d. 30. Kwietnia urzędowe doniesienie Jenerala Ballesterosa z głównych kwatery Tarazony (z granic Ar-

ragonii) pisane dnia 19. Donosi w niem o potyczce zasłtęj dnia 18. pod Logrono.

Na brygady Potkowników Bola-Figuerras, Arranna i Don Juana Sanchez uderzono z siłą przewyższającą, leoz cofnęły się w porządku ku Ardenillo, gdzie ieszcze stały dnia 19. Ubolewa nad utratą Potkownika Sanchez, który został iencnem wojennym, batalion milicyi z Logrono ucierpiał także wiele. Francuzi między innemi utracili także Potkownika huzarów Niższego Rennu.

Dnia 16. Maia o 7 godzinie wieczorem przybyło do Strasburga następujące telegraficzne doniesienie z Paryża z dnia tego samego:

Lerma d. 13. Maia 1823.

Wojsko Francuzkie pospiesza ciągle ku Madrytowi. Xiążę Angouleme przybył tu dnia dzisiejszego z oddziałem posithowym z Burgos. Marszałek Ondinot wkroczył dnia wczorajszego z rana do Valladolid; iego straż przednia stoi w Douro. Jenerał Obert ma d. 14. przybyć do Almazanu leżącego między Sorią i Siguenzą.

Monitor z d. 14. donosi następujące wiadomości od czwartego oddziału wojska Pirenejskiego (które inż dniem wprzódę ze strony Hrabiego Villele udzielono Paryżkiej giełdzie): »Podług ostatniego doniesienia, które datowane pod d. 8. Maia nadeszło dzisiejszej nocy od Marszałka Moncey cofnęły się dwiżyie konstytucyjne Milansa i Llobera ku Hostaltrychowi. Mina umknęła naszemu wojsku dla udania się przez Besarę nad Terem w celu zbliżenia się ku granicy. Dnia 7. był w Valfagonie w kierunku ku Campredonowi. Hrabia Curial stał dnia tego samego w Olocie i gotował się do ścigania Miny i do uderzenia na niego. Baron d'Eroles ścigał Minę przez Besarę, w oddaleniu o ieden pochód dzienny; Romagoza zajął stanowisko pod Ripollem. Tym sposobem zostanie Mina otoczony siłą przemagającą i albo rozpaczę bić się będzie, albo ogłocony ze środków pomocy, będzie musiał przedziarsć się przykremi przesmykami przez Cerdagna. Hrabia Curial ściga go będzie wraz z Baronem d'Eroles i z Romagozą. Przedpocząty Giroiny, gdzie znajduje się Marszałek opanowały Santa Colona, a nasze huzary postępują w celu rozpoznawania aż pod mury Ostalrychu. Jenerał Donnadien wkroczył d. 6 o 10 godzinie rana do Viehu, gdzie mieszkańcy przyymowali wojsko nasze z okrzykami radości. Paryż d. 13. Maia.«

Dziennik rozpraw czyni uwagę, że

doniesienie owo nie mało tych zawstydzi, którzy z powodu nieprzychylnych przez dni kilka wiadomości z Katalonii już harygodnie rozgłaszali nadzieie. Obrotem wojskowym Francuzów rozdzielone zostało wojsko Miny na dwie części. Jedna z nich udata się ku Ostalrychowi a druga w tak rozpaczającym znajduje się położeniu, że albo z przemagającą siłą bić się będzie musiała, lub przymuszoną zostanie do kapitulowania, lub się po górach rozpiierzchnie. Jakie uczyni postanowienie, wkrótce się dowiemy.

Podług Dziennika Rozpraw z d. 16. Maia Mina przetworzył wojsko swoje na guerrillasy. Ścisniony między granicami Francuzkami Jenerałem Curial i Baronem d'Eroles udat się w lewą stronę przez góry i będzie się starał udat się do Bergi. Curial i d'Eroles pośpieszyli za nim. Jeżeli Mina będzie tak szczęśliwy i dostanie się do Bergi, a potem spoczi się przez Llobregat dla udania się ku Barcelonie, może być odcięty od Donnadieugo przez Manrezę, jeżeli zaś uda się kierunkiem ku Salsonie i Balaguer będzie musiał zdybać się z oddziałami Molitorskiego korpusu. Mina nie posiada ani materiałów, ani iazdy, i prowadzi z sobą jedynie cokolwiek ammunicyi i żywności. Marszałek Moncey gotuje się do zajęcia Palamos, gdy plan jego przyjdzie do skutku, natenczas za pomocą portu tego miasta będzie można zaopatrywać wojsko Francuzkie w Katalonii.

Gazeta »Gwiazdas donosi, że przednia straż dywizyi d'Antichampa wkroczyła do Valladolidu; sądzą, że Xiążę Naczelnik stanie d. 25. Maia w Madrycie, gdzie Jenerał Abisbal poddać się zamysła. Hrabia Amarante przybył z Adjutantem do Burgos i ofiarował chętnie usługę swojego oddziału, który zostawił między Sanabryją i Astorgą; lecz Xiążę powtórnie na to nie przystał. Wspomniony oddział składa się z 5,000 piechoty, 500 iazdy i z dział sześciu.

Francya.

— Z Paryża d. 10. Maia. —

Wczorajszy Monitor zawiera nowe Skarbowe prawo, podług którego wydatki i przychody na rok przyszły w następujących summach postanowione zostały: Wydatki: franków.
Koszta ustalonego długu i jego u-
morzenie oznaczono na . . . 237,086,308
Koszta administracyi na . . . 658,776,348
Ogółem . . . 895,862,656
Przychód zaś oznaczono na . . . 896,334,190

Xiążę Levis uczynił w Izbie Parów raport Kommissyi względem owego prawa. Ażebym przeglądnąć rzecz całą wyciągamy zlatm-
tąd następujące podania: franków.

Ministerstwo Sprawiedliwości ko- sztuie	18,445,459
— — — Spraw Zewnętrznych	7,815,000
— — — Spraw Wewnętrznych	114,800,000
— — — Woyny	189,737,000
— — — Marynarki	60,000,000
Przychody za wpisy oznaczono	171,000,000
— — z lasów	20,000,000
— — z celt	53,000,000
— — z tax solnych	53,000,000
Przychód niestatybch podatków	203,600,000
— — podatku gruntowego	225,791,214

Xiążę Carignan, który chce służyć za ochotnika pod Xięciem Angoulême, przy-
był przez Liworno do Francyi.

Następujący rozkaz dzienny ogłoszono w Lille: »Szesnasta wojskowa dywizya. JW. Minister Woyny dowiedział się, że niechetał utłumić usilną odwagę w Oficerach oddziałów woyska, które pozostało się w głębi Królestwa i uszczę o to, iż nie dzielą trudów woyska Pirenejskiego, pomnożyć chcą ieszcze rozgłoszeniem wieści, iakoby tylko oddział woyska Pirenejskiego podpadał wyższemu posunięciu się. JW. Minister polecił mi dać to poznać rozmaitym oddziałom będącym pod moim dowódctwem, że w aktach wydziału wojennego nie znajdnie się żadne rozporządzenie, któreby wieści téy najmniejszy dawał pozor prawdy i że nigdy nie było to zamiarem JKNI-
łci wprowadzić pomiędzy wierne i przychylne wojsko taką nierówność zaszczytów.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 18. Maia. —

Na ostatnich targach Warszawskich placono za korzec żyta Złtp. od 19 do 20 — jęczmienia od 16 do 17 — owsa od 11 i pół do 12 — Siana fura iednokonna od 20 do 40, parokonna od 44 do 58 — słomy fura od 9 do 14. — Pszenicy przez kilka dni wcale nie do-
wieziono.

— Złmiąd d. 26. Maia. —

Podług najświeższych doniesień handlowych odebranych tu z Gdańska, iaszt pszenicy poptaca w Gdańsku od 540 do 760 Złtp. — żyta od 480 do 500 — jęczmienia od 360 do 400 — owsa od 280 do 300 — grochu od 400 do 440. — W Krakowie ceny zboża ciągle są nader niskie. — W Wiedniu korzec Berliński (Schffel) pszenicy poptacal przy-

końcu Kwietnia Złt. 7 gr. 26 — żyta Złt. 6 gr. 24 — jęczmienia Złt. 6 gr. 14 — owsa Złt. 6 gr. 6. — W Moguncyi zaś, zbliżony do teatru południowy wojny, szefel Berliński pszenicy kosztował Złt. 13 gr. 10 — żyta Złt. 13 gr. 28 — jęczmienia Złt. 7 gr. 20 — owsa Złt. 6 gr. 20.

W Woiewództwie Płockim obwodzie Mławskim pojmano bandę hultajów złożoną z 12 osób, między którymi były dwie kobiety. Jeden z nich posiadał kilka języków i oprócz kradzieży trudnił się robieniem fałszywych pieczęci urzędowych.

R o s s y i a.

Cesarz Jegomość poczynił za pomocą Ukazu rozmaite postanowienia dotyczące się zbiegów i zbrodniów.

Rząd poczynił surowe rozporządzenia, ażeby pism takich nie wpuszczać za granicę, które ułożone są w duchu przeciwiwiącym się zasadom, na jakie przystały Sprzymierzone Gabinety przy zawieraniu Świętego Związku.

Jak twierdzą, ma wkrótce wyjść najwyższy ukaz dotyczący się zmniejszenia wojska.

Uwolniony został od służby dotychczasowy Gubernator Cywilny Witepski, Radca Stanu Butowitsch.

W Najwyższym Ukazie JCMości do Rządzącego Senatu wydanym dnia 14. Marca wyrażono:

„Wielki Szambelan Naryszkin podał do Nas nayspoddanniejszą prośbę, iż on wszystkie swoje interesa i majątki, oddał w zarządzenie synów swoich Generał Majora Lwa i Marszałka Dworu Cyrillego Naryszkinów, na tych warunkach i układach, które oni sami ułożyli i za spólną zgodą na siebie przyjęli; ku pomocy zaś ich zaprosił rzeczywistego Radcę tajnego Xiążęcia Łabanowa Rostowskiego i Radcę tajnego Stołypina, z wolnością w różniejszym czasie, jeśli potrzebę uznają, wybrał i trzecią osobę dla złożenia Komisssji podług swojej uwagi z tem, iż obowiązkiem tej Komisssji będzie pilnować, ażeby pobierane z majątków dochody, równie i te Summy, które będą zebrane z sprzedaży pewnej części majątku, obracane były szczególniej na zaspokojenie zobowiązań, zabezpieczonych na tych majątkach. Uważając, iż ustanowienie tej Komisssji czyni się szczególnie dla bliższego sta-

rania około rychłego wypłacenia opartych na majątku Naryszkina długów i dalszych jego zobowiązań i że Komisssja ta w zaspokojeniu kredytorów ma działać nie inaczej, tylko zgodnie z będącemi prawami, My nie znajdujemy przeszkody do otwierzenia tego układu i dla tego Rozkazujemy Rządzącemu Senatowi, względem przywiedzenia ich do skutku, uczynić należyte rozporządzenie.»

Multany i Wołoszczyzna.

— Z Bukarestu d. 10. Maia. —

Stolica ta, która równie, jak i całe Xięstwo w ogólności tyle w obu ostatnich latach, bez wszelkiej winy ię mieszkańców poniosła nemiężeń, iskich powodem stały się nieone przedsięwzięcia obcych awanturników i szalwalności, a które czas tylko i łagodny Rząd terazniejszego Xiążęcia poniekąd zatrzeć potrafi, znów w dniach tych powtórnie nowem nieszczęściem nawiedzona została.

Dnia 5. t. m. o godzinie 3 po południu wybuchnął pożar u piekarsza, który przy mocnym południowym wietrze tak daleko się rozszerzył, że do zachodu słońca ze 400 większych i mniejszych domów obrócił w perzynę. Chociaż ze strony Władz publicznych największe czyniono usiłowania, przy których rządzący Xiążę ciągle był obecnym, a nawet sami jego synowie pomagali, wszelako ogniewi temu nie można było przed nadejściem nocy położyć tamy, tak z powodu niedoskonałości zakładów gaszenia, jak i dla tego, że płomień ogarnął także bruk uliczny, z drewnianych porobiony belków. Ponieważ był to drugi dzień Wielkiej Nocy, przeto wielu posiadaczów domostw znajdowało się ze swoimi rodzinami albo na wsi, albo gdzie indziej i dopiero przy powrocie swoim dowiedzieli się o tym okropnym losie, który ich dotknął.

Wkrótce potem, nowym wypadkiem zatrwożone zostało miasto, który jednakże przeminął niezrządliwszy żadnego nieszczęścia. Dnia 7. t. m. o pół do 6tej wieczorem czuć się dały dwa mocne trzęsienia ziemi w przeciągu kilku sekund następujące po sobie. Dnia 9. o godzinie 3 po południu nastąpiło powtórne wzruszenie ziemi stowarzyszone z szumem podobnym do burzy, co bardziej ieszcze było rzeczą nderzącą, ponieważ w atmosferze panowała zupełna cichość wiatru przy temperaturze 20 stopni Reaumur'a. — Dotąd wszelako nie słychać, czyli to wzruszenie miało jakie niepomyślne skutki.